

Ajuntament del
Prat de Llobregat

ESTRATÈGIA ALIMENTÀRIA MUNICIPAL

PRIMERA PROPOSTA

RESUM EXECUTIU

**Caminant cap a un sistema alimentari municipal just,
resilient i sostenible**

Assistència tècnica de la Fundació Espigoladors

espigoladors

Autores: Raquel Díaz Ruiz, Anna Cornudella Giral

Grup Motor: Pau Esteban González, Helena de Pozo Marrugat, Iolanda Arnal Dueso, Vicenç Tirado Zaragoza, Najat Tort Gonzalez, Xavier Gimenez Casas, Arnau Garcia Conesa, Montserrat Castells Subirana, Carmen Alguacil Punzano, Helena Gregorio Fernandez, Laura Quinto Aires

17 de desembre del 2021

1. TABLA DE CONTENIDO

2.	<u>EL CONTEXT DE L'ESTRATÈGIA ALIMENTÀRIA.....</u>	<u>3</u>
2.	<u>LA METODOLOGIA DE L'ESTRATÈGIA.....</u>	<u>4</u>
3.	<u>CONTEXT LOCAL.....</u>	<u>5</u>
4.	<u>FORTALESES I REPTES DEL SISTEMA ALIMENTARI LOCAL.....</u>	<u>6</u>
5.	<u>OBJECTIUS.....</u>	<u>9</u>
6.	<u>CONCEPTES CLAU.....</u>	<u>10</u>
7.	<u>L'ESTRUCTURA DE L'ESTRATÈGIA.....</u>	<u>11</u>
8.	<u>LÍNIES ESTRATÈGIQUES I MESURES.....</u>	<u>11</u>
9.	<u>BIBLIOGRAFIA.....</u>	<u>13</u>
10.	<u>ANNEX 1: MESURES I ACCIONS.....</u>	<u>16</u>

2. EL CONTEXT DE L'ESTRATÈGIA ALIMENTÀRIA

Aquest document recull la primera proposta de l'Estratègia Alimentària municipal del Prat de Llobregat. L'objectiu que persegueix és el de promoure un sistema alimentari municipal just, resiliència i sostenible a través de la generació d'unes línies, mesures i accions estratègiques que guiaran les polítiques públiques relatives al sistema alimentari que desenvolupi el municipi. La present proposta d'Estratègia Alimentària ha estat promoguda per l'Àrea d'acció ambiental i energia de l'Ajuntament del Prat de Llobregat i ha rebut el suport tècnic de la Fundació Espigoladors.

El Prat de Llobregat és una de les ciutats signatàries del Pacte de Milà. L'any 2015 diverses ciutats d'arreu del món van signar aquest Pacte per constatar el seu compromís en l'avenç cap a "sistemes alimentaris sostenibles, inclusivament, resilients, segurs i diversificats"¹. Les ciutats firmants es comprometen a organitzar els seus sistemes alimentaris urbans a partir del Marc d'Acció que proposa el Pacte. En aquest sentit, s'observa el seu compromís de construir un document marc que guii les seves polítiques alimentàries, de revisar les seves polítiques, plans i normes per adaptar-los als principis que emanen del Pacte, i de fer-ho involucrant tots els agents del sistema alimentari. Seguint els compromisos del Pacte, el Prat ha posat en marxa un procés per generar la primera proposta tècnica de la seva pròpia Estratègia Alimentària.

Aquesta proposta s'ha desenvolupat en un context social marcat per la preocupació creixent per les problemàtiques ambientals, especialment aquelles que tenen relació amb el canvi climàtic i en un context autonòmic marcat per l'auge de les polítiques alimentàries. Són nombrosos els estudis que constaten la gran contribució que el model agroalimentari industrialitzat i globalitzat té sobre la salut planetària. D'acord amb l'IPCC, les activitats relacionades amb l'agricultura, la silvicultura i altres usos de la terra, representen entre un 21% i un 37% del total d'emissions de gasos d'efecte hivernacle². Per altra banda, el context actual també està marcat per una manca de garantia del dret a l'alimentació saludable, segura i culturalment adequada per a totes les persones. Només al Prat de Llobregat, la Botiga Alimentària, el projecte d'ajuda alimentària de l'Ajuntament, atén prop de 2.000 persones.

És imprescindible que des dels contextos locals urbans, tals com el Prat de Llobregat, es treballi per promoure un canvi de paradigma en el sistema alimentari. D'acord amb el Pacte de Milà, els processos d'urbanització accelerada tenen un fort impacte en el planeta i, per tant, cal "reconsiderar les formes d'abastiments dels productes alimentaris i de l'aigua de les ciutats"³. El Prat de Llobregat, més enllà de ser un espai de consum d'aliments, és també una ciutat que compta amb totes les baules de la cadena agroalimentària, un aspecte que la converteix en un escenari idoni per treballar les polítiques alimentàries. Si bé és un municipi que ja ha desenvolupat projectes i polítiques que caminen en la mateixa direcció que l'Estratègia Alimentària, aquests no contemplen una mira conjunta i transversal. El present document proposa alternatives i propostes que treballen de forma holística, tot trencant amb la departamentació

¹ Milan Urban Food Policy Pact, 2015. Milan Urban Food Policy Pact. Document en línia <https://www.milanurbanfoodpolicypact.org/>

² IPCC, 2019: Resumen para responsables de políticas. En: El cambio climático y la tierra: Informe especial del IPCC sobre el cambio climático, la desertificación, la degradación de las tierras, la gestión sostenible de las tierras, la seguridad alimentaria y los flujos de gases de efecto invernadero en los ecosistemas terrestres [P. R. Shukla, J. Skea, E. Calvo Buendía, V. Masson-Delmotte, H.-O. Pörtner, D. C. Roberts, P. Zhai, R. Slade, S. Connors, R. van Diemen, M. Ferrat, E. Haughey, S. Luz, S. Neogi, M. Pathak, J. Petzold, J. Portugal Pereira, P. Vyas, E. Huntley, K. Kissick, M. Belkacemi, J. Malley (eds.)]. En prensa

³ Ídem

habitual de les administracions públiques, per tal que les polítiques alimentàries es treballin a través d'una mirada conjunta.

Cal destacar que, si bé les Estratègies Alimentàries tenen un camp d'acció municipal, s'integren dins un context de regulacions i plans de caire internacional i autonòmic que treballen en línies semblants. Els Objectius de Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides, juntament amb el Pacte de Milà, són els dos documents marc de l'Estratègia Alimentària. En l'àmbit europeu destaquen el Pacte Verd Europeu i la seva translació al sistema alimentari a través de l'Estratègia "De la Granja a la Taula". Pel que fa a l'àmbit català, destaquen el Pla Estratègic de l'Alimentació de Catalunya⁴ (2021-2023) (PEAC), la Carta Alimentària de la Regió Metropolitana de Barcelona⁵ i el Pla d'Acció per a l'Alimentació Sostenible de l'AMB⁶ (2020-2023).

2. LA METODOLOGIA DE L'ESTRATÈGIA

Per tal de generar l'Estratègia Alimentària s'ha dut a terme un procés que ha comptat amb diverses fases:

- Realització d'un mapa d'actors per tal d'identificar-ne necessitats i interessos.
- Estudi del marc internacional i autonòmic de les polítiques alimentàries, i revisió d'Estratègies Alimentàries nacionals i internacionals per tal de poder generar un document que n'integri les directrius o propostes d'acció.
- Estudi dels plans i projectes municipals relacionats amb l'alimentació per tal d'incloure'ls a l'Estratègia Alimentària tot dotant-los d'una visió compartida i transversal.
- Generació del conceptes clau i objectius de l'Estratègia Alimentària.
- Propostes de mesures i accions per a l'Estratègia Alimentària.

La generació d'una Estratègia Alimentària global i de mirada transversal, requeria l'aportació de les visions de les diverses àrees. És per això que la seva construcció s'ha dut a terme a través de 8 sessions participatives que han comptat amb la participació d'un **Grup Motor conformat per tècniques i tècnics municipals de diversos departaments**: Acció Ambiental i Energia, Acció Social, Educació i Cultura, Desenvolupament Econòmic i Benestar i Salut. Al llarg d'aquest procés s'ha realitzat una diagnosi dels plans i polítiques municipals que tenen relació amb l'alimentació, s'han generat els conceptes clau de l'Estratègia Alimentària i els seus continguts, s'ha treballat la diagnosi sobre el model agroalimentari realitzada amb agents del municipi, i s'han fet propostes de mesures i accions.

Pel que fa a la **diagnosi realitzada amb agents del municipi**, la Fundació Espigoladors va realitzar 26 entrevistes a diversos agents del municipi que tenen relació amb la cadena agroalimentària. A través d'aquestes va recollir les seves percepcions i opinions per tal d'agregar-les dins el procés de generació de l'Estratègia. Aquest recull d'opinions ha estat cabdal per incloure visions que escapen del punt de vista

⁴Generalitat de Catalunya, Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2021. Pla Estratègic de l'Alimentació a Catalunya 2021-2026. Disponible a: http://agricultura.gencat.cat/web/.content/04-alimentacio/consell-catala-alimentacio/enllacos-documents/fitxers-binari/pla-estrategic-alimentacio-Catalunya-2021-2026_doc-final.pdf

⁵ Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2020. Carta Alimentària de la Regió de Barcelona, Disponible a: https://pemb.cat/es/proyectos-estrategicos-carm/compromisos_de_la_carm/3/

⁶ Àrea Metropolitana de Barcelona, 2020. Pla d'Acció per a l'Alimentació Sostenible 2020-2023. Disponible a: https://docs.amb.cat/alfresco/api/-default-/public/alfresco/versions/1/nodes/d9a52a13-b9de-4589-8961-a388f2f4e757/content/Pla_aliment_document.PDF?attachment=false&mimeType=application/pdf&sizeInBytes=1427941

tècnic, però en cap cas es poden considerar una diagnosi representativa. Aquests són els agents que es van entrevistar:

3. CONTEXT LOCAL

Per tal de poder realitzar un anàlisi del context local alimentari del Prat de Llobregat, en primer lloc es va realitzar un **mapa d'actors que tenen relació amb la cadena agroalimentària**. Aquesta identificació ha sigut imprescindible per tenir en compte el seu funcionament i necessitats a l'hora de realitzar les propostes de línies estratègiques, accions i mesures.

Aquest és el mapa d'actors que s'ha construït:

<p>Sector primari i transformació:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Consorci del Parc Agrari del Baix Llobregat • Consell Agrari • Cooperativa Agrícola del Prat • Projectes agroecològics locals: Cal Notari, Som Esqueix, Agricultura pel Territori • Finques Municipals: Cal Monès i Can Tudela • Horts lúdics gestionats per Rubricatus • Horts socials gestionats per Tarpuna • Horts escolars • Granja Avícola Pota Blava • Associació Lombricultura Lúdica • Fundació Espigoladors • Unió de Pagesos com a sindicat majoritari del Parc Agrari • INS Les Salines • E.I es im-perfect • Fundació Rubricatus: projecte càtering • Fundació Cassià Just: Cal Tudela • Ecoanimalistes del Prat • Associació Rebrot d'Aromàtiques i Medicinals • Associació Prat Pasta • Associació Alimenta También Tu Alma 	<p>Comerç i Restauració:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Associació Gastronomia i Turisme (AGT) • Mercat Municipal • Mercat del Remolar • Mercat de la Plaça Blanes • Associació Concessionaris del Mercat Municipal del Prat • Cooperatives de consum: Cals Carxofa i Gaia • Prat Gran Comerç • Mercat de Pagès • Botigues d'agricultors/es • MercaBarna • Centrals de distribució al Pratenc
<p>Entitats i projectes socials:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fundació Rubricatus • Saó Prat • Associació GATS • CPS Francesc Palau • Fundació Esperanzah • Cooperativa Obrera de Vivenda • Fundesplai • AFAs i AMPAs que gestionen els menjadors escolars • Xarxa d'Escoles Més Sostenibles • Creu Roja del Prat de Llobregat • La Botiga • Centres d'Atenció Primària Municipals 	<p>Àrees de l'Ajuntament del Prat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Àrea d'Acció Ambiental i Energia • Àrea d'Acció Social • Àrea d'Educació i Cultura • Àrea de Desenvolupament Econòmic • Àrea de Benestar i Salut

Més enllà dels actors, per tal de desenvolupar l'Estratègia Alimentària també s'han tingut en compte les **bones pràctiques de projectes i accions que s'estan desenvolupant al municipi en el marc de la promoció de l'alimentació saludable i sostenible**. Aquests provenen tant d'iniciativa pública com d'iniciativa privada que ha rebut el suport de l'Ajuntament del Prat de Llobregat. En són exemple Cal Tudela, el

Per últim, tal com s'ha exposat, dins el context local també **s'han tingut en compte els plans i polítiques municipals que tenen relació amb l'alimentació**. L'Estratègia Alimentària és un document que vol donar unitat a les polítiques alimentàries que ja treballaven seguint els principis que d'aquesta emanen. [En aquest enllaç](#) podreu trobar la diagnosi realitzada. A grans trets, s'ha observat l'existència d'un ventall ampli de Plans d'Actuació municipals de diverses àrees d'actuació de l'Ajuntament que tenen en compte la sostenibilitat social i ambiental del sistema agroalimentari. Ara bé, s'ha identificat una manca de referència dels conceptes de sobirania alimentària i agroecologia, que són precisament els permeten promoure canvis d'arrel al sistema agroalimentari. La Declaració d'Emergència Climàtica és un document cabdal per la construcció de la present Estratègia Alimentària, que a més integra una visió de governança conjunta i àmplia que està d'acord amb allò que proposa el Pacte de Milà.

4. FORTALESES I REPTES DEL SISTEMA ALIMENTARI LOCAL

Un punt central per a la construcció de l'Estratègia alimentària ha estat la identificació dels reptes i fortalezes del model agroalimentari actual. Cal reiterar que aquesta és una diagnosi exploratòria que ha tingut en compte els resultats d'entrevistes realitzades a una mostra heterogènia i diversa d'agents del sistema agroalimentari del municipi. No obstant, no és una mostra representativa, ni els resultats expressats a continuació són quantificables. Sí que són, en canvi, una aproximació a la realitat del sistema agroalimentari contrastat amb els grup tècnic.

Aquestes són les fortalezes que s'ha observat:

- Voluntat majoritària entre el grup motor conformat per tècniques i tècnics municipals de que l'alimentació saludable i sostenible esdevingui una temàtica clau dins l'agenda pública.
- Context de Plans i Estratègies a escala internacional i catalana que compten amb uns objectius similars als de l'Estratègia Alimentària.
- Aposta de l'Ajuntament del Prat per a la promoció de projectes que treballen en pro d'un sistema alimentari més just, sostenible i resiliènt.
- Recolzament per part de l'Ajuntament del Prat a iniciatives de l'economia social i solidària que treballen en pro d'un sistema alimentari més just, sostenible i resiliènt.
- Experiència de l'Ajuntament en treballar de forma conjunta amb altres instàncies administratives d'àmbit superior.
- D'acord amb el Pla Comerç, les llars valoren que els productes siguin directes de pagès. La compra ecològica, de proximitat o directa predomina en la verdura (70,3%), la fruita (63,4%) i els ous (57,8%).
- Aposta municipal per fomentar el consum de productes locals i de temporada des d'una perspectiva d'oci.

- L'àrea de Salut ha definit l'alimentació saludable com un eix transversal de les seves polítiques.
- Des del Centres Cívics s'estan promovent accions formatives i de sensibilització que ja treballen amb els conceptes d'alimentació saludable i sostenible.
- La proximitat del Parc Agrari possibilita que es converteixi en un espai educatiu i de sensibilització.
- Recolzament de l'Ajuntament del Prat en la professionalització del funcionament de la Cooperativa Agrícola del Prat.
- Existència d'una generació de sector primari relativament jove que ha fet una aposta per la comercialització de circuit curt.
- Parc Agrari és un espai on es treballa amb agricultura integrada.
- Bona valoració del Mercat de Pagès.
- L'entorn del Prat és privilegiat pel que fa a l'accés de productes de proximitat: existència de botigues del sector primari, venda directa als camps, Mercat de Pagès.
- Existència d'alguns menjadors escolars que treballen amb alimentació ecològica.
- Municipi amb un potencial de turisme gastronòmic molt elevat.
- Associació Gastronomia i Turisme ja realitza campanyes per tal que el sector de la restauració treballi amb producte de proximitat i de temporada.

Aquestes són els reptes que s'han observat:

- Poca presència d'organismes de generació d'estratègies i polítiques, i de governança participativa dins l'Ajuntament del Prat.
- Opinió generalitzada que la compra pública és un element clau per promoure un sistema alimentari sostenible, però s'identifiquen reptes per posar-la en marxa: demandes burocràtiques a què no poden fer front petits i petites productores; manca de formació del personal municipal; dificultat de control i seguiment; dificultats pressupostàries.
- Opinió generalitzada que els dietes del Prat no són unitàries: s'assumeix que el diferencial és la posició socioeconòmica que ocupa cada una de les persones.
- Opinió generalitzada que la falta de temps i de conciliació no permeten gaudir d'una dieta saludable.
- Opinió generalitzada que existeix una desconexió sobre el consum de temporada.
- Opinió generalitzada que hi ha hagut una pèrdua dels hàbits de cuina.
- Opinió generalitzada que la relació entre alimentació i sostenibilitat no s'estableix a l'hora de consumir aliments.
- Opinió generalitzada que existeix una percepció que l'alimentació de circuit curt i especialment l'ecològica compten amb un preu elevat.
- Existència de polítiques de màrqueting enganyoses que dificulten dur una dieta saludable i sostenible.
- Manca de programes sobre promoció de l'alimentació saludable dirigits a públic jove.
- Manca d'estudi sobre les dietes i els entorns alimentaris del municipi que permetin ajustar la producció i la demanda de circuit curt.

- L'Ajuntament no té competència sobre els menjadors escolars: són les pròpies AFAs qui ha d'iniciar els processos de canvi agroecològic.
- Percepció que els horts escolars no es troben cuidats.
- Percepció que el sector primari del Prat és petit i tradicional.
- Certa tendència cap al monocultiu de carxofa.
- El sector primari del prat té un règim de tinença mixt de la terra: interessos divergents entre propietaris i agricultores, i dificultats per fer front a les rendes dels camps.
- Expectativa urbanística fa augmentar el preu de les terres agrícoles.
- Opinió generalitzada que hi ha una falta d'accés a terres per a les persones que no tenen relació prèvia amb el camp.
- Espai d'agricultura periurbana dificulta el relleu generacional.
- Condicions laborals dels i les col·lidors comporten que el sector primari no sigui un espai adient on treballar la inserció sociolaboral.
- Creixement urbanístic ha anat en detriment dels espais protegits naturals i agrícoles.
- Dificultat del sector primari per tal de poder dur a terme la distribució dels seus productes en espais de venda a circuit curt.
- Dificultat del sector primari per poder promoure espais de venda de circuit curt o venda directa sense el recolzament d'una estructura familiar.
- Producció avícola de Porta Blava es troba en mans d'un sol productor.
- Horts lúdics allunyats del centre urbà i amb una vessant de dinamització comunitària poc treballada.
- Dones i joves són dos col·lectius que no participen als horts lúdics.
- Opinió generalitzada que hi ha una desconexió entre la ciutadania del Prat i la producció primària d'aliments.
- La proximitat de Mercabarna promou el seu rol principal en la distribució dels productes de les agricultores i agricultors locals.
- Poca presència de grups de consum dins el municipi.
- Poca presència de botigues a granel dins el municipi.
- Molta presència de botigues de fruita i verdura que no treballen amb criteris de proximitat i temporalitat.
- Opinió generalitzada que, entre les persones consumidores, hi ha una major aposta pels supermercats que no pas pels espais de circuit curt. D'acord amb el Pla Comerç, la compra en alimentació fresca es concentra als supermercats amb un 58,8%.
- Opinió generalitzada que els criteris de compra que primeren són el preu i l'accessibilitat. D'acord amb el Pla Comerç, el 70% de les persones realitza la compra dins el seu propi barri.
- Mercat Municipal ha anat tancant parades i no s'entén com un eix vertebrador i de dinamització del centre del municipi.
- Percepció que el sector de la restauració no treballa prou amb els productors i productores locals.
- Empreses de càtering alimentari solen treballar amb productes de quarta gamma i no pas amb producte fresc.
- Manca de projecte de compostatge comunitari.

- Manca de projecte de prevenció i reducció del malbaratament alimentari en les diverses baules de la cadena agroalimentària, exceptuant el sector primari.

5. OBJECTIUS

Per tal de poder construir un sistema alimentari sostenible, just i resilient, l'Estratègia Alimentària del municipi s'ha marcat un conjunt d'objectius generals. Aquests tenen en compte el global de la cadena agroalimentària i s'han de entendre com a complementaris.

- Promoure la implicació de tots els agents de la cadena agroalimentària en la construcció de les accions de promoció d'un sistema alimentari sostenible, just i resilient.
- Recuperar el valor dels aliments promovent-ne un canvi de concepció que els re-connecti amb el seu origen i els atorgui una posició central en la promoció de la salut personal i planetària.
- Promoure dietes basades en productes frescos, locals i de temporada.
- Facilitar que totes les persones tinguin accés a una alimentació sostenible, saludable i culturalment adequada.
- Promoure nous criteris de compra pública per tal de posiciona l'administració local com un agent clau en la promoció d'un sistema alimentari que tingui en compte la salut de les persones i del planeta.
- Promoure un sector primari local que treballi en xarxa, amb criteris de sostenibilitat ambiental i social, i que incorpori criteris agroecològics.
- Promoure que les terres de cultiu local puguin donar resposta a les preferències alimentàries de les veïnes i veïns del municipi.
- Protegir les terres agrícoles i promoure'n el seu valor històrics, social i ambiental.
- Connectar la població del nucli urbà amb les terres agrícoles del municipi.
- Promoure de l'economia local a través del foment dels comerços de circuit curt de comercialització que apropin als consumidors i consumidores finals a l'origen dels aliments.
- Promoure l'economia local a través de la transformació d'aliments des d'una perspectiva de sostenibilitat ambiental i social.
- Promoure la gastronomia local i el sector de la restauració que treballa amb productes frescos locals.
- Promoure plans de prevenció i reducció de les pèrdues i el malbaratament alimentari al llarg de la cadena alimentària.
- Generar nous projectes que treballin amb valors de cooperativisme i de l'economia social i solidària que assegurin llocs de feina dignes al llarg de tota la cadena agroalimentària.

6. CONCEPTES CLAU

Si bé els objectius estableixen el marc general de l'Estratègia Alimentària, seria possible donar-los resposta des de perspectives molt diverses. És per aquest motiu que aquesta primera proposta d'Estratègia Alimentària ha establert una visió conjunta a través de la definició de determinats conceptes clau que la guiaran.

- **Sobirania alimentària.** D'acord amb la declaració de Nyéléni (2007), la sobirania alimentària és el “dret dels pobles a aliments nutritius i culturalment adequats, accessibles, produïts de forma sostenible i ecològica, i el seu dret a decidir el seu propi sistema alimentari i productiu⁷”
- **Agroecologia.** La FAO defineix l'agroecologia com una “disciplina científica, un conjunt de pràctiques i un moviment social. Com a ciència, estudia la manera com els diferents components de l'agroecosistema interactuen. Com a conjunt de bones pràctiques, busca sistemes agrícoles sostenibles que optimitzin i estabilitzin la producció. Com a moviment social, persegueix papers multifuncionals per a l'agricultura, promou la justícia social, nodreix la identitat i la cultura, i reforça la viabilitat econòmica de les zones rurals⁸”.
- **Producte de proximitat.** No existeix una definició unitària d'aquest concepte, però la present Estratègia Treballarà per promoure la venda d'aliments provinents del Parc Agrari i d'entitats de transformació locals que, preferentment, formin part del teixit de l'economia social i solidària.
- **Venda de proximitat.** Aquesta inclou la venda directa i la venda de circuit curt.
- **Equitat en l'accés a una alimentació saludable i sostenible.** D'acord amb la FAO i la OMS, les dietes saludables i sostenibles són “patrons alimentari que promouen totes les dimensions de la salut i el benestar de les persones; tenen una baixa pressió i impacte ambiental; són accessibles, assequibles, segures i equitatives; i son culturalment acceptables⁹”.
- **Economia social i solidària.** D'acord amb la definició de l'Ajuntament de Barcelona, l'ESS és el “conjunt d'iniciatives socioeconòmiques, formals o informals, individuals o col·lectives, que prioritzen la satisfacció de les necessitats de les persones per sobre del lucre. També es caracteritzen perquè són independents respecte als poders públics, actuen orientades per valors com l'equitat, la solidaritat, la sostenibilitat, la participació, la inclusió i el compromís amb la comunitat, i també són promotores de canvi social¹⁰”.
- **Aprofitament alimentari.** Accions i pràctiques encaminades a prevenir i reduir les pèrdues i el malbaratament alimentari, i els seus impactes.
- **Consum crític.** Aquell que es realitza tenint en compte els paràmetres de producció, distribució i comercialització dels productes.
- **Governança.** Adopció i gestió de les polítiques públiques a través de processos participatius integrats per ciutadania, sector públic i sector privat.
- **Equitat de Gènere.** Tracte igualitari o diferenciat que atorgui els mateixos drets i beneficis a totes les persones, independentment de la seva identificació amb un gènere.

⁷ Nyéléni, 2007. Fòrum per a la sobirania alimentària. Disponible a: https://nyeleni.org/DOWNLOADS/Nyeleni_SP.pdf

⁸ Ídem

⁹ FAO and WHO. 2019. *Sustainable healthy diets – Guiding principles*. Rome. Disponible a: <https://doi.org/10.4060/ca6640es>

¹⁰ Economia, Treball, Competitivitat i Hisenda de l'Ajuntament de Barcelona. Informació en línia: <https://ajuntament.barcelona.cat/economia-social-solidaria/ca/que-es-leconomia-social-i-solidaria>

- **Diàleg intercultural.** Construcció d'una política alimentària tenint en compte les aportacions culturals de totes les persones del municipi.

7. L'ESTRUCTURA DE L'ESTRATÈGIA

Aquesta Estratègia estarà organitzada a partir de línies estratègiques, mesures i accions. Aquestes categories segueixen un ordre de dependència i concreció: cada una de les línies estratègiques es troba desenvolupada per un conjunt de mesures que, al seu torn, es desenvolupen a partir d'accions concretes.

Les **línies estratègiques** conformen els eixos d'actuació de l'Estratègia Alimentària. Aquestes línies conformen els diversos camps del sistema agroalimentari que cal tenir en compte a l'hora de desenvolupar accions i projectes que treballin per un sistema alimentari sostenible i just. En el cas de la present Estratègia Alimentària s'han emprat les sis línies del Pacte de Milà, que treballen des d'una visió integral del sistema agroalimentari i dels seus impactes a nivells social i ambiental.

Les **mesures** estan integrades pels programes d'actuació que caldria desenvolupar per promoure que cada un dels camps del sistema agroalimentari passi a treballar a partir dels conceptes claus que promouen la visió de l'Estratègia Alimentària que, a grans trets, fan referència a la seva sostenibilitat en sentit ampli.

Per últim trobem les **accions**, que són aquells projectes que desenvolupen de forma concreta les mesures identificades. Tal com s'observarà, les accions que recull l'Estratègia Alimentària no tenen un caràcter tancat en tant que aquestes hauran de ser treballades a partir de la generació de Plans d'Acció.

És imprescindible tenir en compte que les Estratègies Alimentàries són documents que treballen a mitjà termini i recullen accions generals que cal que siguin concretades a través de Plans d'Acció. Serà en aquests Plans on es decidirà l'import que es pot destinar a cada una de les mesures, la seva calendarització i la seva gestió.

8. LÍNIES ESTRATÈGIQUES I MESURES

En aquest apartat es mostren les sis línies estratègiques que contempla la present Estratègia Alimentària i les mesures que cada una d'elles inclou. Les accions que desenvolupen cada una de les accions estan recollides a l'annex

Línia Estratègica	Mesures
1. Governança participativa local	<ul style="list-style-type: none"> a. Participar en xarxes agroecològiques b. Promoure la concordança entre les estratègies i plans internacionals i autonòmic, i l'Estratègia Alimentària c. Promoure la generació de plans i polítiques alimentàries de forma participativa d. Promoure l'alimentació com una línia transversal dins les polítiques de l'Ajuntament

	<ul style="list-style-type: none"> e. Fer un seguiment de l'Estratègia i de les polítiques alimentàries que en sorgeixin
2. Promoure les dietes saludables i sostenibles	<ul style="list-style-type: none"> a. Realitzar una diagnosi sobre les dietes i els entorns alimentaris de les persones del municipi. b. Promoure l'alimentació saludable i sostenible des dels serveis públics. c. Generar canvis de normativa per promoure una alimentació saludable i sostenible. d. Fomentar i sensibilitzar a la comunitat educativa, infants i joves per promoure l'alimentació saludable i sostenible. e. Promoure que totes les veïnes i veïns del municipi aconseguin els principis de l'alimentació saludable i sostenible. f. Promoure l'alimentació saludable i sostenibles des dels programes de Salut. g. Promoure el potencial de turisme gastronòmic amb què compta el municipi.
3. Assegurar l'equitat social i econòmica	<ul style="list-style-type: none"> a. Garantir l'accés a una alimentació saludable i sostenible a totes les persones del municipi b. Promoure l'alimentació saludable i sostenible des del menjadors col·lectius c. Promoure unes condicions laborals dignes i la inserció laboral al llarg de la cadena agroalimentària d. Promoure l'educació sobre la justícia social i econòmica
4. Producció alimentària local	<ul style="list-style-type: none"> a. Promoure i capacitar l'emprenedoria en producció agroecològica, i la producció sostenible b. Facilitar la viabilitat econòmica del sector productiu c. Protegir els sòls agrícoles i planificar els usos del territori de forma integral d. Promoure l'accés a terres, especialment a les iniciatives agroecològiques e. Promoure el relleu generacional en el camp de l'agricultura f. Promoure la relació entre la població del nucli urbà i els espais agrícoles del Parc Agrari del Baix Llobregat g. Promoure la producció urbana d'aliments en diversos espais del municipi
5. Distribució local d'aliments de proximitat i de temporada	<ul style="list-style-type: none"> a. Promoure l'establiment de nous circuits curts de comercialització i de venda directa al municipi que siguin accessibles per a totes les veïnes i veïns b. Visibilització del producte de proximitat al punt de venda c. Promoure que el sector de la restauració treballi amb producte de proximitat i de temporada, i que esdevingui un actor clau en la difusió de les seves propietats. d. Promoure que el sector primari treballi amb circuits curts

	<p>e. Promoure el producte local, de temporada i de proximitat</p> <p>f. Promoure relacions de cooperació entre els diversos agents de la cadena agroalimentària</p>
6. Prevenció i reducció de les pèrdues i el malbaratament alimentari	<p>a. Prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentari al llarg de les diverses baules de la cadena agroalimentària.</p> <p>b. Participar en xarxes supramunicipals de prevenció de les pèrdues u el malbaratament alimentari.</p> <p>c. Canalització d'excedents alimentaris per garantir el dret a l'alimentació saludable i sostenible.</p> <p>d. Sensibilitzar la ciutadania sobre la importància de treballar per l'aprofitament alimentari a les llars.</p> <p>e. Promoure els models d'economia circular i la reducció dels envasos.</p>

9. BIBLIOGRAFIA

- Ajuntament de Barcelona, 2016. Estratègia d'Impuls de la política alimentària urbana 2016-2019
- Ajuntament de València, Càtedra Terra Ciutadana, Cerai, Justícia Alimentària, Mundubat. Estratègia Agroalimentària València 2025.
- Alonso N, López D., Herrera P.M, 2017. Las ciudades españolas ante el reto de la alimentación sostenible. Papeles de relaciones ecosociales y cambio global número 139, pp.133-141
- Àrea Metropolitana de Barcelona, 2020. Pla d'Acció per a l'Alimentació Sostenible 2020-2023.
- Ayuntamiento de Madrid, 2018. Estrategia de Alimentación Saludable y Sostenible.
- Ayuntamiento de Segovia, Fundación Entretantos, Universidad de Valladolid, 2019. Estrategia de Alimentación Saludable y Sostenible de Segovia 2030.
- Ayuntamiento de Valladolid, Fundación Entretantos, Universidad de Valladolid. Estrategia Alimentaria de Valladolid
- Ayuntamiento de Vitoria-Gasteiz, 2017. Plan de Acción Municipal de la Estrategia Agroalimentaria de Vitoria-Gasteiz
- Ayuntamiento de Zaragoza, 2019. Estrategia de Alimentación Sostenible y Saludable de Zaragoza
- Binimelis R., Descombres Ch, . *Comercialització en circuits curts* . Document en línia
- Careuy, J. 2011. Who Feeds Bristol? Towards a resilient food plan
- Carey J. A Good Food Plan for Bristol.
- Consell Insular de Menorca, Menorca Talaiòtica. Menorca Reserva de la Biosfera, Justícia Alimentària Global, Fundació Carassó. Estratègia Alimentària de Menorca
- Comissió Europea, 2020. Estratègia "De la granja a la Taula.
- Comissió europea, 2019. Pacte Verd Europeu.
- FAO and WHO. 2019. *Sustainable healthy diets – Guiding principles*. Rome.
- Generalitat de Catalunya, Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, 2021. Pla Estratègic de l'Alimentació a Catalunya 2021-2026

- Grater London Authority, 2018. The London Food Straregy. Healthy and Sustainable food for London.
- Institut Cerdà, 2019. Disseny d'una proposta d'observatori del sistema alimentari metropolità de Barcelona de l'Agència Metropolitana de Desenvolupament Econòmic de l'AMB.
- IPCC, 2021: Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, A. Pirani, S.L. Connors, C. Péan, S. Berger, N. Caud, Y. Chen, L. Goldfarb, M.I. Gomis, M. Huang, K. Leitzell, E. Lonnoy, J.B.R. Matthews, T.K. Maycock, T. Waterfield, O. Yelekçi, R. Yu, and B. Zhou (eds.)]. Cambridge University Press. In Press
- IPCC, 2019: Resumen para responsables de políticas. En: El cambio climático y la tierra: Informe especial del IPCC sobre el cambio climático, la desertificación, la degradación de las tierras, la gestión sostenible de las tierras, la seguridad alimentaria y los flujos de gases de efecto invernadero en los ecosistemas terrestres [P. R. Shukla, J. Skea, E. Calvo Buendia, V. Masson-Delmotte, H.-O. Pörtner, D. C. Roberts, P. Zhai, R. Slade, S. Connors, R. van Diemen, M. Ferrat, E. Haughey, S. Luz, S. Neogi, M. Pathak, J. Petzold, J. Portugal Pereira, P. Vyas, E. Huntley, K. Kissick, M. Belkacemi, J. Malley (eds.)]. En prensa
- Llaurant Barcelona, 2016. Mesures per construir sobirania alimentària a Barcelona. Recull de propostes per al desenvolupament de polítiques municipals
- Medina Rey J.M, Angulo Urarte A., García García L., 2020. La Estrategia Alimentaria de Valladolid: Investigación sobre el diseño y la puesta en marcha de una política urbana con el Pacto de Milán.
- Milan Urban Food Policy Pact, 2015. Milan Urban Food Policy Pact.
- Moragues Faus, Caminando hacia un consejo alimentario en Valencia. Ajuntament de València.
- Moragues-Faus, A. (2020) L'Alimentació Sostenible: manual per a ciutats. Ajuntament de Barcelona; PEMB; AMB: Barcelona.
- Moragues Faus, A, 2016. Los consejos alimentarios; una herramienta para la transformación del sistema alimentario. Revista Soberanía Alimentaria, Biodiversidad y Culturas
- Pla Estratègic Metropolità de Barcelona, 2020. Carta Alimentària de la Regió de Barcelona
- Vicente-Almazaón Castro L., Herrera Gil M., Escobar Cruz M., 2019. Sistemas alimentarios territorializados en España. 100 iniciativas locales para una alimentación responsable y sostenible. Cerai y Fundación Carasso.

ANNEX

10. ANNEX 1: MESURES I ACCIONS

Línia Estratègica 1: Governança participativa local

Mesures:

1. Participar en xarxes agroecològiques
2. Promoure la concordança entre les estratègies i plans internacionals i autonòmics, i l'Estratègia Alimentària
3. Promoure la generació de plans i polítiques alimentàries de forma participativa
4. Promoure l'alimentació com una línia transversal dins les polítiques de l'Ajuntament
5. Fer un seguiment de l'Estratègia i de les polítiques alimentàries que en sorgeixin

1. Participar en xarxes agroecològiques

- a. Mantenir l'adhesió a la Red de Ciudades por la Agroecología per compartir coneixements i conèixer noves pràctiques relacionades amb la promoció de sistemes alimentari sostenibles, justos i resilients.
- b. Participar en espais de debat supramunicipal que sorgeixin entorn a l'agroecologia i la sobirania alimentària.

2. Promoure la concordança entre les estratègies i plans internacionals i autonòmics i l'Estratègia Alimentària.

- a. Promoure que les mesures i accions recollides a l'Estratègia Alimentària i als futurs Plans d'Acció donin resposta als objectius marcats en els plans i estratègies internacionals i autonòmics que conformen el context de la present Estratègia, especialment els Objectius de Desenvolupament de les Nacions Unides.

3. Promoure la generació de plans i polítiques alimentàries de forma participativa

- a. Treballar conjuntament amb els agents de les diverses baules de la cadena agroalimentària i les entitats socials del municipi per tal de promoure les polítiques alimentàries de forma participativa.
- b. Crear un espai interdepartamental de tècnics i tècniques municipals de totes les àrees d'acció municipal i que esdevingui un espai de treball freqüent.
- c. Realitzar propostes tècniques per generar els Plans i les polítiques alimentàries municipals i realitzar el seguiment dels projectes incipients a través de la Taula de Tècnics i Tècniques.
- d. Definir l'espai participatiu que regirà l'Estratègia Alimentària, que pot estar integrat en organismes de les mateixes característiques existents al municipi, tals com la Taula pel Clima.
- e. Treballar conjuntament amb els agents de les diverses baules de la cadena agroalimentària i les entitats socials del municipi per tal de promoure les polítiques alimentàries de forma participativa.
- f. Fer incidència a altres instàncies administratives perquè les polítiques alimentàries que generen i tenen afectació al municipi segueixin els principis de l'Estratègia Alimentària.

<p>4. Promoure l'alimentació com una línia transversal dins les polítiques de l'Ajuntament</p>	<p>a. Formar als diversos departaments de l'Ajuntament per tal que puguin implementar l'Estratègia Alimentària tant de forma transversal, com a través de les noves polítiques o accions.</p> <p>b. Promoure la concordança entre les polítiques alimentàries i projectes que ja ha posat en marxa al municipi, i l'Estratègia Alimentària.</p>
<p>5. Fer un seguiment de l'Estratègia Alimentària i dels Plans d'Acció que en sorgeixin</p>	<p>a. Generar un sistema d'indicadors per tal de fer un seguiment del desenvolupament de l'Estratègia Alimentària.</p> <p>b. Reportar anualment els avenços de l'Estratègia davant l'espai participatiu que es generi.</p>

Línia Estratègica 2: Promoure les dietes saludables i sostenibles

1. Realitzar una diagnosi sobre les dietes i els entorns alimentaris de les persones del municipi.
2. Promoure l'alimentació saludable i sostenible des dels serveis públics
3. Generar canvis de normativa per promoure una alimentació saludable i sostenible
4. Formar i sensibilitzar a la comunitat educativa, infants i joves per promoure l'alimentació saludable i sostenible
5. Promoure que totes les veïnes i veïns del municipi coneguin els principis de l'alimentació saludable i sostenible
6. Promoure l'alimentació saludable i sostenible des dels programes de Salut
7. Promoure el potencial de turisme gastronòmic amb què compta el municipi

<p>1. Realitzar una diagnosi sobre les dietes i els entorns alimentaris de les persones del municipi</p>	<p>a. Promoure una diagnosi sobre les dietes i els entorns alimentaris de la Població del Prat de Llobregat.</p> <p>b. Treballar amb agents de la quàdruple hèlix¹¹ per tal de generar un estudi sobre la demanda d'aliments de proximitat del Prat i els seus municipis propers.</p>
<p>2. Promoure l'alimentació saludable i sostenibles des dels serveis públics</p>	<p>a. Seguir promovent la inclusió de criteris de compra pública amb estàndards de sostenibilitat ambiental i social.</p> <p>b. Estudiar la possibilitat d'incloure clàusules de sostenibilitat ambiental i justícia social als contractes públics que tinguin relació amb les activitats que es desenvolupen al llarg de la cadena agroalimentària.</p> <p>c. Promoure l'alimentació saludable i sostenible amb criteris de proximitat a les instal·lacions municipals a través de la venda de productes frescos locals i de temporada.</p>

¹¹ La quàdruple hèlix és un model de generació de coneixement a través de processos d'interacció que inclouen agent de l'administració pública, del sector privat, de l'acadèmia i de la societat civil organitzada.

	d. Promoure l'alimentació saludable i sostenible amb criteris de proximitat en els esdeveniments públics que dugui a terme l'Ajuntament.
3. Generar canvis de normativa per promoure una alimentació saludable i sostenible	<p>h. Estudiar la possibilitat d'impulsar una normativa urbana per tal que no puguin establir-se establiments d'alimentació malsana propers als centres educatius.</p> <p>i. Impulsar una normativa urbana perquè les màquines de <i>vending</i> dels edificis municipals comercialitzin productes de proximitat i provinents de l'economia social i solidària.</p>
4. Formar i sensibilitzar a la comunitat educativa, infants i joves per promoure l'alimentació saludable i sostenible	<p>a. Promoure la realització d'una guia pedagògica per treballar l'alimentació saludable i sostenible des dels centres educatius.</p> <p>b. Promoure accions de formació al Parc Agrari del Baix Llobregat i als espais agrícoles municipals, tal com la finca de La Marina i Cal Tudela, enfocades a la comunitat educativa, infants i joves.</p> <p>c. Fer formació a les educadores i educadors per tal que puguin incloure la temàtica de l'alimentació saludable i sostenible de forma transversal dins els programes educatius.</p> <p>d. Generar un programa de sensibilització específic per joves, de forma conjunta amb les entitats socials i de lleure que hi treballen, per promoure el seus hàbits saludables, i l'alimentació sostenible.</p> <p>e. Fer campanyes als menjadors escolars sobre la temporalitat dels aliments i l'alimentació saludable i sostenible.</p>
5. Promoure que totes les veïnes i veïns del municipi coneguin els principis de l'alimentació saludable i sostenible	<p>a. Generar campanyes de comunicació i sensibilització als comerços municipals i als espais públics sobre l'alimentació de proximitat i de temporada.</p> <p>b. Generar campanyes de comunicació sobre alimentació saludable i sostenible en els mitjans de comunicació locals.</p> <p>c. Estudiar la possibilitat d'implicar el Parc Agrari en el procés de generació i elaboració de les campanyes de sensibilització i promoció del producte fresc i de temporada.</p> <p>d. Promoure tallers, xerrades i accions formatives d'alimentació saludable i sostenible en diversos espais del municipi.</p> <p>e. Seguir promovent tallers de cuina saludable i sostenible i ampliar el públic assistent.</p> <p>f. Promoure projectes d'alimentació saludable i sostenible en barris amb rendes baixes.</p> <p>g. Generar accions de sensibilització al Mercat de Pagès i al Mercat Municipal, i als mercats del municipi.</p> <p>h. Generar espais comunitaris per compartir els sabers entorn alimentació saludable i sostenible.</p>
6. Promoure l'alimentació saludable i	a. Generar un catàleg d'accions en pro de l'alimentació saludable i sostenible que puguin ser desenvolupades des dels Centres d'Atenció Primària Municipals.

sostenible des dels programes de Salut	<ul style="list-style-type: none"> b. Estudiar la possibilitat de dotar de recursos els Centres d'Atenció Primària Municipal perquè puguin desenvolupar accions de formació i sensibilització en matèria d'alimentació saludable i sostenible. c. Seguir promovent l'alimentació saludable i sostenible com un eix estratègic dels programes de salut.
7. Promoure el potencial de turisme gastronòmic amb què compta el municipi	<ul style="list-style-type: none"> a. Generar campanyes de promoció del producte fresc entre els restaurants del municipi. b. Estudiar la possibilitat de generar una ruta de coneixença del patrimoni històric agrícola que connecti amb la restauració local que treballa amb producte fresc de proximitat, i amb les botigues de venda de circuit curt.

Línia Estratègica 3: Assegurar l'equitat social i econòmica

1. **Garantir l'accés a una alimentació saludable i sostenible a totes les persones del municipi**
2. **Promoure l'alimentació saludable i sostenible des dels menjadors col·lectius**
3. **Promoure unes condicions laborals dignes i la inserció laboral al llarg de la cadena agroalimentària**
4. **Promoure l'educació sobre la justícia social i econòmica**

1. Garantir l'accés a una alimentació saludable i sostenible a totes les persones del municipi	a. Definir l'alimentació saludable i sostenible com un dret fonamental de totes les persones, i incloure aquesta visió a tots els Plans i programes municipals. b. Fer incidència perquè totes les persones tinguin accés a una alimentació culturalment adequada. c. Seguir treballant en la implementació del model de Botiga Solidària posant l'accent en la compra de producte fresc, local i de temporada i, sempre que sigui possible, ecològic i/provinent d'entitats de l'ecosistema de l'economia social i solidària i el cooperativisme. d. Promoure la connexió de la Botiga Solidària amb projectes i espais municipals tal com l'INS Salines i els Horts Urbans. e. Promoure i recolzar la generació de projectes socials de recuperació dels excedents alimentaris que es produeixen al llarg de tota la cadena agroalimentària per destinar-los a la donació d'ajudes alimentàries. f. Promoure mercats i circuits curts de producte fresc i de proximitat als barris del municipi amb rendes baixes. g. Promoure les botigues a granel als barris del municipi amb rendes més baixes.

- h. Promoure accions, i reforçar les existents, de formació dirigides a col·lectius que es troben en situació de risc d'exclusió social, i al personal tècnic de les entitats socials i l'administració, per promoure una dieta saludable i sostenible.
- i. Promoure els horts socials existents al municipi tot fomentant la seva vessant de dinamització comunitària i la seva capacitat de treballar en xarxa amb altres projectes de caire social i ambiental.

2. Promoure l'alimentació saludable i sostenible des dels menjadors col·lectius

- a. Afavorir, a través de la formació i el suport tècnic, que les AFAs de les escoles del municipi iniciïn una transició agroecològica als seus menjadors escolars.
- b. Promoure accions de formació als menjadors escolars per sensibilitzar infants i comunitat educativa sobre la importància de treballar per una alimentació saludable, sostenible i justa.
- c. Afavorir que en els menjadors escolars de les llars d'infants gestionats per l'Ajuntament, els menús segueixin criteris d'alimentació saludable i sostenible
- d. Incidir en les instàncies administratives superiors titulars dels menjadors col·lectius perquè iniciïn transicions agroecològiques en els menjadors escolars i col·lectius.

3. Promoure unes condicions laborals dignes i la inserció laboral al llarg de la cadena agroalimentària

- a. Fer incidència per promoure que les condicions de treball de totes les treballadores i treballadors del sector agrícola i alimentari siguin dignes.
- b. Promoure la inserció sociolaboral al llarg de la cadena agroalimentària, especialment en la indústria de transformació d'aliments i el compostatge comunitari que treballi amb models d'economia social i solidària.
- c. Promoure i donar suport a les iniciatives d'inserció sociolaboral de l'economia social i solidària que treballen al municipi.
- d. Explorar i estudiar les condicions de treball de totes les treballadores i treballadors de la cadena agroalimentària des del camp a la venda al detall.
- e. Fer un estudi sobre el potencial del sector agroalimentari del municipi com a espai d'inserció socio-laboral.

4. Promoure l'educació sobre la justícia social i econòmica

- a. Promoure programes educatius als centres escolars i als centres socials sobre la relació existent entre la injustícia social i econòmica des d'una perspectiva global i l'accés a una alimentació saludable i sostenible.
- b. Seguir generant programes d'Educació per la Justícia Global que posin l'accent en l'alimentació i el sistema alimentari.

Línia Estratègica 4: Producció alimentària local

1. Promoure i capacitar l'emprenedoria en producció agroecològica, i la producció sostenible
2. Facilitar la viabilitat econòmica del sector productiu
3. Protegir els sòls agrícoles i planificar els usos del territori de forma integral
4. Promoure l'accés a terres, especialment a les iniciatives agroecològiques
5. Promoure el relleu generacional en el camp de l'agricultura
6. Promoure la relació entre la població del nucli urbà i els espais agrícoles del Parc Agrari del Baix Llobregat
7. Promoure la producció urbana d'aliments en diversos espais del municipi

1. Promoure i capacitar l'emprenedoria en producció agroecològica, i la producció sostenible	<ol style="list-style-type: none">a. Fer formació al sector primari per promoure una producció que treballi amb criteris de sostenibilitat social i ambiental.b. Promoure, a través de l'assessorament i l'assistència financera, els processos de conversió de produccions agrícoles tradicionals, a models agroecològics.c. Treballar conjuntament amb altres entitats i administracions la innovació i el desenvolupament en el camp agroalimentari.d. Difondre el Cicle Mitjà en Producció Agroecològica de l'INS Salines entre els i les joves del municipi per afavorir-ne la seva participació.e. Realitzar formacions al sector primari en la generació de model de venda de circuit curt per tal de promoure la diversificació de la producció agrícola.f. Fomentar la diversificació de produccions de Pota Blava, sempre que sigui possible des de l'ecosistema de l'economia social i solidària i el cooperativisme.g. Facilitar els processos de cooperació, a través de la generació i dinamització d'un espai, entre els productors i productores del municipi.h. Formar al sector primari sobre economia social i solidària i cooperativisme per promoure model empresarials més justos i arrelats al territori.i. Fer incidència al Parc Agrari perquè promogui projectes de promoció agroecològica.j. Promoure la incorporació de dones en el sector agrícola
2. Facilitar la viabilitat econòmica del sector productiu	<ol style="list-style-type: none">a. Promoure la construcció d'una agrobotiga per aglutinar la venda directa del sector primari.b. Facilitar la generació d'una estratègia de planificació agrícola i de distribució logística conjunta per donar resposta a les demandes d'aliments que sorgeixen de la compra pública.c. Generar un espai de trobada entre el sector primari local i els espais de comercialització i venda d'aliments: menjadors col·lectius, restauració i comerç local.

	<ul style="list-style-type: none"> d. Promoure que el sector primari local treballi amb la petita agroindústria de transformació que operi amb models de l'economia social i solidària del municipi. e. Fer un estudi de mercat per ajustar la producció de producte fresc a la demanda canviant del municipi i d'altres zones de la regió metropolitana de Barcelona i la comarca del Baix Llobregat. f. Fer incidència al Consorci del Parc Agrari perquè segueixi desenvolupant la marca Producte Fresc del Parc Agrari, el Directori de Pagesos, i els Restaurants Sabors d'Horta.
3. Protegir els sòls agrícoles i planificar els usos del territori de forma integral	<ul style="list-style-type: none"> a. Integrar els objectius de l'Estratègia Alimentària dins els Plans Urbanístics del Municipi per protegir l'ús agrícola de les terres. b. Seguir treballant en la preservació de la figura del Parc Agrari juntament amb les altres instàncies administratives que formen part del seu Consorci. c. Fer incidència dins el Consorci del Parc Agrari perquè es promogui un projecte de sensibilització sobre el valor social del Parc Agrari del Baix Llobregat.
4. Promoure l'accés a terres, especialment a les iniciatives agroecològiques	<ul style="list-style-type: none"> a. Adquirir terres agrícoles sense ús a través de mecanismes de compra pública b. Establir programes de cessió de terres municipals a iniciatives agrícoles que treballin des d'una vessant agroecològica, especialment a aquelles generats per dones i joves. c. Generar un Banc Municipal de Terres on hi tinguin accés preferent les iniciatives generades per dones i joves que treballen des d'una vessant agroecològica, seguint la bona pràctica de Cal Tudela. d. Promoure espais de diàleg entre propietaris de terres, productors, productores i estudiants per promoure la seva incorporació laboral al camp de l'agricultura a través de pràctiques laborals.
5. Promoure el relleu generacional en el camp de l'agricultura	<ul style="list-style-type: none"> a. Promocionar els espais municipals productius, tals com l'Espai Test de Can Tudela, perquè els i les joves del municipi puguin accedir-hi, especialment aquells i aquelles que han cursat el Cicle Formatiu de Grau Mitjà en Producció Agroecològica. b. Donar suport formatiu, assessor i econòmic a les noves iniciatives agrícoles que operin amb visió agroecològica, especialment aquelles generades per joves. c. Promoure la integració dels productes generats en l'Espai Test i en les noves explotacions gestionades per persones joves, en els circuits curts del municipi, especialment en el Mercat de Pagès, agrobotigues o serveis de restauració de titularitat pública.
6. Promoure la relació entre la població del nucli urbà i els espais agrícoles del Parc Agrari del Baix Llobregat	<ul style="list-style-type: none"> a. Potenciar la capacitat educativa de les terres agrícoles del municipi, tals com la finca de La Marina i Can Tudela, a través de la generació de programes educatius dirigits a les escoles del municipi que es duguin a terme en aquests espais. Aquests programes poden estar lligats tant al CV escolar, com als espais de menjadors. b. Fer incidència al Consorci del Parc Agrari per crear una seguit de cartells explicatius que se situïn a la xarxa de camins del Parc

Agrari amb informació de l'agricultura i el sector primari local, des d'un punt de vista històric, des de sensibilització sobre la temporalitat dels aliments, i des de la vessant dels impactes ambientals de l'alimentació basada en el consum de productes internacionals.

c. Promoure espais de visites guiades o intercanvis entre la ciutadania del Prat i els seus productors i productores.

7. Promoure la producció urbana d'aliments en diversos espais del municipi

a. Promoure el programa d'espais verds als centres educatius a escoles externes a la xarxa Escoles Més Sostenibles perquè tots els infants del municipi puguin gaudir-ne.

b. Ampliar la Xarxa d'Escoles Més Sostenibles.

c. Promoure accions de naturalesa social i culturals als horts lúdics del Prat per donar-los a conèixer i fomentar-ne la vessant comunitària.

d. Generar projectes de cooperació entre els horts lúdics i La Botiga Solidària del municipi.

e. Promoure la implicació de dones i joves en el horts lúdics donant-los preferència en la cessió dels espais.

f. Generar un hort lúdic al centre del municipi que sigui de gestió comunitària i/o afavorir la cessió d'un espai a les entitats o iniciatives que vulguin iniciar un hort comunitari al municipi.

g. Recuperar els fruits de l'arbrat urbà per destinar-lo a la transformació pel consum humà.

h. Promoure projectes d'agricultura urbana i/o plantes aromàtiques als escocells de l'arbrat urbà.

Línia Estratègica 5: Distribució local d'aliments de proximitat i de temporada

1. Promoure l'establiment de nous circuits curts de comercialització i de venda directa al municipi que siguin accessibles per totes les veïnes i veïns.
2. Visibilització del producte de proximitat al punt de venda
3. Promoure que el sector de la restauració treballi amb producte de proximitat i de temporada i que esdevingui un actor clau en la difusió de les seves propietats.
4. Promoure que el sector primari local treballi amb circuits curts
5. Promoure el producte local, de temporada i de proximitat
6. Promoure relacions de cooperació entre els diversos agents de la cadena agroalimentària municipal

1..Promoure l'establiment de nous circuits curts de comercialització i de venda directa al municipi que siguin accessibles per totes les veïnes i veïns.

a. Generar un mapa amb els establiments del municipi que comercialitzen producte fresc, de temporada i de proximitat.

b. Promoure la generació d'una agrobotiga propera als camps del Parc Agrari per poder aglutinar tota la venda directa que s'hi produeix.

c. Generar accions de promoció, difusió i assessorament dels grups de consum agroecològics perquè se'n generin de nous.

	<ul style="list-style-type: none"> d. Promoure que els comerços locals comercialitzin producte local i de temporada. e. Estudiar la possibilitat de descentralitzar el Mercat de Pagès per tal que les veïnes i veïns de tots els barris del municipi tinguin accés a fruites i verdures fresques, de proximitat i de temporada. f. Reforçar que el Mercat Municipal i els altres mercats que hi ha al municipi promogui el producte de proximitat i de temporada. g. Generar un catàleg de productes de productores i productors del Prat per la distribució minorista.
2. Visibilització del producte de proximitat al punt de venda al detall	<ul style="list-style-type: none"> a. Promoure l'ús dels segells de proximitat que ha generat el Parc Agrari del Baix Llobregat entre els comerços locals. b. Donar suport als petits establiments comercials que treballen amb circuit curt que vulguin aplicar tècniques de màrqueting per diferenciar els productes de proximitat i de temporada.
3. Promoure que el sector de la restauració treballi amb producte de proximitat i de temporada i que esdevingui un actor clau en la difusió de les seves propietats.	<ul style="list-style-type: none"> a. Estudiar la possibilitat d'ampliar els projectes de sensibilització conjunts amb l'AGT. b. Fer promoció del catàleg d'espais de restauració del municipi que treballen amb producte de proximitat. c. Fer promoció del catàleg de productores i productors locals i dels seus productes de proximitat i de temporada pel sector de la restauració i dels menjadors col·lectius.
4. Promoure que el sector primari local treballi amb circuits curts	<ul style="list-style-type: none"> a. Assessorar al sector primari perquè pugui generar un model de transport conjunt i sostenibles des del punt de vista ambiental, social i econòmic. . b. Promoure la construcció d'un magatzem agrícola conjunt per a les productores i productors del municipi.
5. Promoure el producte local, de temporada i de proximitat	<ul style="list-style-type: none"> a. Impulsar que tots els aliments que es distribueixen des d'esdeveniments públics siguin de proximitat i temporada i de l'economia social i solidària. b. Impulsar campanyes de sensibilització als càterings que es realitzin en esdeveniments públics per tal de posar en valor el producte local i de temporada i de l'economia social i solidària.
6. Promoure relacions de cooperació entre els diversos agents de la cadena agroalimentària municipal	<ul style="list-style-type: none"> a. Generar espais de trobada entre el sector primari local i els diversos sectors municipals que podrien esdevenir-ne compradors: HORECA, menjadors escolars, Mercat Municipal.

Línia Estratègica 6: Prevenció i Reducció de les Pèrdues i el Malbaratament Alimentari

1. Prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentari al llarg de les diverses baules de la cadena agroalimentària
2. Participar en xarxes supramunicipals de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentari
3. Canalització d'excedents alimentari per garantir el dret a l'alimentació saludable i sostenible
4. Sensibilitzar la ciutadania sobre la importància de treballar per l'aprofitament alimentari a les llars
5. Promoure els models d'economia circular i la reducció dels envasos

1. Prevenir les pèrdues i el malbaratament alimentari al llarg de les diverses baules de la cadena agroalimentària	<ol style="list-style-type: none">a. Promoure la implementació de plans de prevenció del malbaratament alimentari, tal com indica la llei 3/2020, als espais municipals.b. Generar un Pla Local de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentari.c. Fer incidència als productors i productores municipals perquè iniciï un procés de prevenció de les pèrdues en origen.d. Fer incidència a les indústries de transformació que es troben al Prat de Llobregat per tal que desenvolupin plans de prevenció del malbaratament.e. Generar un programa de prevenció del malbaratament alimentari al Mercat Municipal.f. Fer incidència perquè el sector HORECA i de distribució minorista del municipi iniciïn plans de prevenció del malbaratament alimentari.g. Estudiar la possibilitat d'incorporar clàusules a la compra i contractació públiques que incorporin la prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentari.h. Sensibilitzar a tots els agents del sistema agroalimentari local sobre la prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentarii. Complir amb les obligacions que estableix la llei 3/2020 per a les administracions públiques.
2. Participar en xarxes supramunicipals de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentari	<ol style="list-style-type: none">a. Participar als espais i taules supramunicipals de prevenció i reducció de les pèrdues i el malbaratament alimentari, tals com De Profit.b. Fer incidència a instàncies administratives superiors perquè promoguin la prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentari a través d'Estratègies i de regulacions normatives.
3. Canalització d'excedents alimentari per garantir el dret a l'alimentació saludable i sostenible	<ol style="list-style-type: none">a. Estudiar la possibilitat de recuperar els excedents alimentaris de la distribució minorista per la seva canalització a entitats de garantia alimentària a través d'una empresa d'inserció laboral o de l'economia social i solidària.b. Donar suport a les iniciatives de l'economia social i solidària que recuperen excedents alimentaris del sector primari local.
4. Sensibilitzar la ciutadania sobre la importància de treballar per l'aprofitament alimentari	<ol style="list-style-type: none">a. Realitzar campanyes de sensibilització, formatives i de comunicació als espais i mitjans de comunicació municipals exposant la importància de reduir el malbaratament alimentari que es produeix a les llarsb. Seguir realitzant tallers de cuina d'aprofitament als Centres Cívics.

- c. Seguir realitzant formacions pels agents educatius del municipi, per tal que traslladin la problemàtica de les pèrdues i el malbaratament alimentari a l'aula.
 - d. Generar campanyes de sensibilització als diferents barris del municipi per promoure la correcta separació dels residus, parant especial atenció als orgànics.
 - e. Generar campanyes per vincular la prevenció i el malbaratament alimentari amb la lluita contra el canvi climàtic i el dret a l'alimentació.
 - f. Promoure la compra a granel al municipi.
-

5. Promoure els models d'economia circular i la reducció dels envasos

- a. Estudiar la possibilitat d'introduir clàusules en la contractació pública de reducció dels envasos.
 - b. Eliminar els plàstics d'un sol ús i reduir els envasos que s'utilitzen als espais municipals, i als esdeveniments que organitza.
 - c. Fer incidència a les empreses i entitats que operen a la cadena agroalimentària perquè introdueixin criteris d'economia circular.
 - d. Seguir treballant en la implementació i gestió d'un projecte de compostatge comunitari.
 - e. Estudiar la possibilitat que el compostatge comunitari generat es pugui utilitzar als camps del sector primari del municipi.
 - f. Donar suport a les iniciatives de l'economia social i solidària que treballen en el camp de la prevenció del malbaratament alimentari a través de model inclusius i innovadors.
 - g. Promoure la generació d'un Hub Metropolità de prevenció de les pèrdues i el malbaratament alimentari
-

Ajuntament del
Prat de Llobregat

espigoladors